

Smotra Dalmatinska La Rassegna Dalmata

DODATAK
Objavitelju Dalmatinskomu

SUPPLEMENTO
all' Avvisatore Dalmato

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 5; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodiste i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskoga stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20.
Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema priligne pretpiate, biti će povraćena. — Pretpiate se salju potanskim naputnicama — Rokupisi se ne vraćaju — Neplacena se pisma ne primaju.
Pisma i novce treba šalju „Ured Dalmatinskog Objavitelja u Zadru“
Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranici valja se obratiti Tiskaru

Prezzo d'associazione per un anno: Per l'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A-U. cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.
Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. — Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.
Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all'Ufficio dell'Avvisatore Dalmato in Zara.
Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

SI PUBBLICA AL MERCOLEDÌ ED AL SABATO

Obrana Dardanela

U Carigradu se veselo. Hrabrost turskih četa i opreznost vodstva turske vojske nanijele su francuskoj i engleskoj floti kod Dardanela vrlo teških gubitaka. Sa opravdanim ponosom turski narod gleda na junačke brioniće dardanelskog tjesnaca. U dva su dana turske baterije potopile četiri velike francuske i engleske ratne lagje i nekoliko omanjih. Tačno gaganje turskih baterija bilo je propašću za velike bojne lagje one Engleske, koja tobože gospoduje nad morima, i njena vasala Francuske. Doista u Londonu i u Parizu nijesu tako zamišljali sebi akciju protiv Dardanela. Ima mjesec dana da traju pokušaji, koje Engleska i Francuska izvode upinjajući sve svoje sile, da zagospoduju dardanelskim tjesnecom. Uspjeh je do sada bio upravo nikakav, dok su združene flote imale strašnih gubitaka. Najveća bojna lagja, koju Engleska ima, „Queen Elisabeth“, teško je oštećena, a napokon su u malo dana tri linijske lagje i jedna krstarica bile pogorgene i potopljene od turskih hitaca. Austrija-Ugarska pozdravlja sa zadovoljstvom ove ponosne pobjede svoga druga u borbi; sa divljenjem gledamo mi na hladnokrvnu junačku hrabrost, koju turski ratnici pokazuju prema obijesnu neprijatelju. Čini se, da šetnja do Carigrada isto tako slabo prolazi neprijateljima kao i šetnja do Berlina i Beča.

Eda Rusiji otvore izlazak na otvoreno more, Engleska i Francuska su se odlučile, da se odreknu svojih povjesnih predanja i da tobože zadaću smrtan udarac turskoj carevini. Ogromna vojska ruskoga Cara nema dovoljno topova i municije, otkada su Dardaneli zatvoreni. Engleska i Francuska ne mogu više snabdjevati svoga saveznika oružjem, a s druge strane ruska carevina ne može više da izvozi svoga žita. Tijem je Rusija lišena svoga najznačajnijeg sredstva, kojim bi dovukla zlato u unutarnjost. Putovanje ruskoga Ministra financija Barka, koji je bio pokušao da navede Englesku i Francusku, da daju svoga novca za rusku Carevinu, nije postiglo svoje svrhe. Željeni zajam od milijarda u Parizu i u Londonu nije se ostvario; na-

protiv je ruski Ministar financija postigao, da saveznici Cara Nikole II stave svoje flote u službu onih ruskih interesa, koji su skroz u opreci sa interesima Engleske i Francuske. Smisao i namjera akcije protiv Dardanela sastojali su se u tome, da isprijeprste rusko carstvo od sputanosti koja ga guši. Pri tome se ne smije izgubiti iz vida, da su predumjovi, koje su zapadne vlasti udijelile Rusiji, bili dani na osnovu zalaganja ruskoga žita, pak da dakle Engleska i Francuska imaju velik financijski interes u prodiranju kroz Dardanele. Ruskome savezniku, koji se već više puta tužio, da engleska i francuska vojska ne daju prave pomoći ruskoj vojsci, trebalo je očitim načinom dokazati vriednost saveza sa zapadnim vlastima. I tako su Kabineti u Londonu i u Parizu zbog svijui tjeih razloga zaključili, da se odreknu svijui predanja politike svojih zemalja i da bezuvjetno stave svoje flote u službu ruskoga Cara, eda učine Rusiju gospodarem Carigrada i otvore ruskome carstvu put na Sredozemno More. Kao što je običaj Trojnoga sporazuma, još prije nego je akcija započela objavljivao se njen uspjeh razmetljivim riječima. Da bude se vjerovalo izvještajima, koje su admiralstva dviju vlasti slala cijelome svijetu, već bi tada turska obrana Dardanela bila potpuno skršena; ali se i tu zbililo inače, nego li su objavljivala londonska i pariška proricanja. Do sada niti cigla dardanelska utvrda niti cigla turska baterija nije pretrpjela znatne štete.

Ta je činjenica bila ustanovljena od skroz nepristranih prosudilaca, kao što je američki poslanik u Carigradu gosp. Morghenthau, koji je o- bašao Dardanele. Teškoje političkome porazu, koji su Engleska i Francuska pretrpjele svojom gotovošću ispunjavanja ruske zapovijesti, pridružuje se sada vojni neuspjeh njihovih flota ispred Dardanela. Utisak, koji očiti neuspjeh engleskoga i francuskoga admiralstva mora da izazove na cijelome Balkanu, vrlo osjetnim načinom pogagja ugled, koje su te zapadne države tamo uživale do sada. Tijem se pak više cijeni snaga turske carevine, kojoj polazi za rukom da se vrlo uspješnim načinom opire tako strašnoj engleskoj floti zajedno sa njenim francuskim priljepkom i da nanosi neprijatelju vrlo osjetnih gubitaka.

Današnji rat u svijetlu pedagogije

Poznati pedagog Dr. Friedrich Foerster, profesor na sveučilištu u Münchenu, držao je ovih dana na poziv Pedagogkog Društva u Beču predavanje pod naslovom „Die pädagogische Behandlung des Weltkrieges in Schule und Haus“.

S obzirom na važnost predmeta i na osobu predavačevu cijem, da će biti korisno, ako ovdje iznesem glavne misli ovog znamenitog predavanja.
Svako je već primijetilo, koliko je teško, koliko li se opreza hoće, kad se s učenicima govori o sadašnjem velikom svjetskom ratu. U prvom redu treba na to paziti, da se pod utiskom silnih dogagaja ne naskodi mladeži time da se povrijedi njezina osjetljivost, a s druge pak strane treba na to paziti, da se njezino duševno raspoloženje upotrijebi kao izvršno sredstvo, da se djeluje na njezin karakter i na njezino srce.
Od osobite je važnosti, da se u dušu mladeži na shodan način usadi spoznaja o etičkoj važnosti rata, zatim da joj se na prikladan način protumače svi oni uzori moralnih vrlina, koje se susrećuju među vojnicima na bojnopolju. Veoma je teška zadaća učitelja ili učiteljice, kad moraju odraslim svojim učenicima, koji su u sadašnjem ratu izgubili koga od svojih, da pruže potrebitu utjehu. Najgodnije bi se to dalo tako učiniti, da se u školi pročita koji od onih tako potresnih novinarskih članaka, u kojima se tako lijepo, tako ganutljivo piše i pripovijeda o junacima, koji su pali na polju časti za Cesara i za Dom. Pošto bi se pročitao koji takav članak, moglo bi se po prilici ovako nastaviti: „onaj, čiji je otac ili brat pao na polju časti, neka ove riječi duboko utisne u svoje srce. Sinovi, eda kroz cijeli svoj život ustraju na polju časti, neka u svojem privatnom radu ne traže uspjeha ili priznanja, žrtvujući svoju čast; neka ne nastoje doći do svoga cilja puzanjem, nepoštenom utakmicom, izrabljivanjem svojih drugova, jer bi moralni primjer tome žrtvovati svoju čast; neka u općenju sa osobama drugog spola ne popuste svojim strastima, jer će tako zaći sa polja časti. Kćeri pak neka ne sljede u odjevanju onu modu, koja potječe iz stanova sramote; neka ne traže zabave i uživanja u onakim plesovima, koji dolaze iz takovih mjesta, kamo neće poći ni muž ni žena bez pogibelji za svoju čast“. Ova vjernost prama uspomeni svih onih hrabrih junaka, koji su pali na polju časti, neka bude iskreni izraz sućuti

Pad Przemysla

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

BEČ, 22. Službeno se objavljuje, 22. marča: Poslije nego je bila četiri i po mjeseca opkoljena, dospjevši do kraja svoje snage, tvrgjava Przemysl pala je časnó 22 o. m. Kada su sredinom ovoga mjeseca zalihne hrane počele oskudijevati, pješadijski general Kusmanek odlučio se na zadnji napadaj. Čete koje su imale da izvrše ispad provališe 19 o. m., rano iz jutra preko pruge utvrda i u boju od sedam sati do krajnosti su se odupirale jakim ruskim snagama. Napokon ih je ruska brojna nadmoćnost prisilila da se povuku iza pruge utvrda. Susljednih su noći Rusi navalili na više Przemyslskih frontova. Ti su se napadaji, kao i svi pređašnji slomili pod vatrom hrabro branjenih utvrđenja. Pošto je nakon ispada 19 o. m., i krajnje ograničenje u obrocima hrane dopuštalo otpor još samo za tri dana, zapovjednik tvrgjave dobio je međutijem zapovijest, kada isteče taj rok i pošto bude uništeno ratni materijal, da prepusti neprijatelju tvrgjavu. Kao što je jedan avijatičar iz tvrgjave javio, zbilja je pošlo za rukom da se na vrijeme razuše utvrde zajedno sa topovima, municijom i utvrđenim napravama.

Pozrtvovnoj izdržljivosti i zadnjoj borbi posade pristoji jednaka pohvala, koja pripada njihovoj hrabrosti za ranijih juriša i bojeva. Ni neprijatelj neće uskratiti toga priznanja Przemyslskim junacima. Pad tvrgjave, koji je vodstvo vojske moralo od dužega vremena imati u vidu, nema nikakva uticaja na općeniti položaj.

Kod poljske vojske borbe jednako traju na karpatskome odsjeku, od Uzsočkoga klanca pak do sedla Konieczne.

Vojna zapovijest prigodom pada Przemysla.

BEČ, 22. Feldmaršal Nadvojvoda Fridrih izdao je ovu vojnu zapovijest:

„Poslije junačkih bojeva za četiri i po mjeseca, u kojima je neprijatelj, koji je bezobzirno i uporno ali uvijek uzalud jurišao, pretrpio ogromnih gubitaka, i pošto su mu krvavo bili odbijeni još u zadnji čas, osobito dneva 20 i 21 marča, po danu i po noći preduzeli pokušaji da silom zauzme tvrgjavu Przemysla, junačka posada tvrgjave, koja je još dneva 19 o. m. zadnjim snagama pokušala da razbije premoćni obruč zaokolišanja, prinuđena glagju, napustila je, prema naredbi, neprijatelju ruševine Przemysla, pošto je uništila i digla u lagum sve naprave, mostove, oružje, municiju i ratni materijal svake vrste. Nepobijjenim junacima Przemysla naš kameradski pozdrav i zahvalnost. Nije ih neprijatelj nego su ih prirodne sile slomile. Oni ostaju nama uzvisiti primjer vjerna ispunjavanja dužnosti do krajnje granice ljudske snage. Obrana Przemysla ostaje za uvijek sjajna slavna stranica naše vojske.“
Feldmaršal Nadvojvoda Fridrih“.

prilike sjajnom napredovanju, gdje nije bilo moguće steći vidljivih uspjeha, što je površnim motricima davalo povoda svakovrsnom, dapače i krivom tumačenju, u takovim prilikama vjerno ustrajati do posljednjeg časa, za to je trebalo daleko više odlučnosti i samoprijegora nego za ikoji drugi vojnički čin. Ovakovo junastvo, koje na ratištu u Galiciji pokazahu naši vojnici, najljepša je i najsajjnija stranica u povijesti austrijske vojske. To je priznala i Njemačka; ovo će našoj Monarhiji prije ili poslije donijeti ploda. I baš s obzirom na ovu priliku može se učeođ mladeži predložiti, što znači samoprijegor, govoreći joj po prilici: „Postojano i vjerno na svojem mjestu ustrajati, gdje nema prigode vidljivo kakovoj nagradi, gdje nije moguće steći priznanja, gdje se mjesto slave može požeći samo izrugivanje, to je najveća pobjeda, što čovjek može izvojevati; to je hrabrost, koju će nagraditi samo onaj, čiji pogled dopire u ljudsko srce“.

Disciplina u ratu daje učitelju zgodno sredstvo da govori o potrebi discipline u životu. Rat je najbolji lijek protiv svake vrste neurednosti, najbolja je škola za tačnost u svakom pogledu. U tragičnim, ali i uzvišenim prizorima rat nam najbolje dokazuje, što znači, kad se čovjek može u svakoj prigodi pouzdati u čovjeka, a s druge nam strane daje najbolju pouku, kakovih je svih posljedica ima, kad u zajedničkom djelovanju svih sila najednom ponestane osjećaja odgovornosti. Zreljimi bi se mladcima u ovom pogledu moglo ovako govoriti: „Socijalna kultura ne znači samo imati samilosti prama narodu, već u prvom redu naći se tačno na svojem mjestu, u svemu biti pouzdan, držati se zadane riječi, vršiti bez ikakva obzira svoju dužnost. Na taj se način dolazi do uvjerenja, da čovjek na ovom svijetu nije samo za sebe samoga, već za zajednicu, i po tom da treba znati i umjeti svladati i obuzdati samoga sebe. Tačnost, obzir, odgovornost, to su temelji, na kojima počiva ljudska zajednica. Malo što škodi ljudskoj zajednici koliko joj škodi čovjek, koji u svojem radu nije tačan, koji gaji svoju riječ, u koga se nije pouzdati. Vjernost pak, na koju se možeš u svakoj prilici, na svakom mjestu osloniti, ta vjernost, koristi ne samo zajednici, već i pojedincu. Ako hoćeš naučiti nešto htjeti, moraš u prvom redu naučiti slušati. Čustvo bezuvjetne odgovornosti naučiće te biti ustrajan, biti hrabar, ljubiti. Nijesmo svi pozvani, da u uniformi vršimo disciplinu, ali svako

Za uskršnji dar našim vojnicima

Uskrse se primiče, svetkovina koju svake godine svetkujemo puni veselja i nade. Ona nam i ove godine znači nadu; osnovanu nadu, da će se naša Monarhija osloboditi od neprijatelja, nadu u mir. U teškim današnjim prilikama ipak imamo se čemu radovati: veselimo se što su naše čete neizrecivom upornošću, neisporedivim samoprijegorom mnogo šta sačuvali, na novo otele i stekle. Ovo naše veselje moramo prenijeti i na one, koji nas tamo brane i čuvaju; to nek bude naš zadatak o Uskrsu. Božićni dar opremljen putem Ureda za ratno staranje donio je časak veselja stotinama hiljada naše momčadi, donio je njihovim srcima naše bratsko za njih osjećanje. To isto učinimo i o Uskrsu.

Svak će drage volje da obraduje naše vojnike, osobito će to htjeti ženske, htjeti će jačno i djeca. Ured za ratno staranje sa svojim filijalkama, svojom zamašnom organizacijom, spravan je da primi uskršnji prinos onih, koji su kod kuće ostali, i da ga izruči vojsci.

Traži se prije svega živeža, što se lako ne pokvari, kao čokolade, konzerve i drugo, pak cigara, cigareta, duhana, sapuna, svijeća i ostalo, pak i prinosi u novcu.

Otpreme darova u naravi vršiče ili Ured ratnog staranja ili koja od njegovih filijalka u pokrajini; prinos u novcu otpremaće jedino Centrala u Beču, (IX. Berggasse 16).

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Naši bojevi u ruskoj Poljskoj i Galiciji. Zarobljeno 3993 Rusa.

BEČ, 23. Službeno se objavljuje 23. marta: Bojevi u Karpatskom odsjeku, od Uzsočkoga klanca do Koniecznog sedla još traju. Zadnja dva dana opet bijahu odbijena dva jaka ruska napada i pri tome 3300 Rusa zarobljeno. U jednom okršaju, koji se bio radi jednog visa kod Wyszkowa, uspjelo je izbaciti neprijatelja iz njegovih pozicija i zarobiti 8 oficira i 685 momaka. Na ostalim frontima nije ništa znatno zbililo.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

od nas može i mora da pazi na disciplinu u govoru, u smijehu, u jelu, u piću, u radosti, u žalosti, u veselju, u tuži, što će nam ojačati i dušu i tijelo. Disciplina je električna kura za karakter, disciplina je priprava duše za uzvišenija uživanja. Bez discipline lako da se i u najplemenitije duše uvuče demon preteranosti, preuzetnosti, samodopadnje, po čemu će i najbolje djelo poprimiti obiljeje zla“.

Radosna pojava jednodušnosti i sloge svih narodnosti i svih staleža u našoj Monarhiji, kako se je očitovala u ovom krvavom ratu, od neizmjerne je pedagoške važnosti. Ovaj nam je rat pružio veličanstvenih slika bratimstva i ljubavi između svih raznih narodnosti naše Monarhije, što je tim utješljivije, jer su te narodnosti, možemo slobodno reći, do jučer bile u megušobnom trenju, u megušobnoj borbi. I motreći ovu jednodušnost, ovu slogu, odu ljubav, moramo se upitati: „Zar će sutra, kad svrš rat, kad prestane pritisak sa strane vanjskih neprijatelja, opet zavladati narodnosne borbe, onako po prilici, kako se dogagja u jednom narodu, da se učenicu počupaju, čim učitelj izigje iz razreda?“ Mladim narastajima treba na srce staviti, da oni, koji više neće imati prilike da za Austriju umru, moraju za Austriju živjeti. A za Austriju će živjeti samo onaj, koji će znati svakom riječi, svakim sudom graditi most od jedne k drugoj narodnosti u Monarhiji; koji neće živjeti i raditi samo za svoju narodnost, već će znati uživjeti se u karakter cijele Monarhije, ter će kod svih konflikata, pak koje vrste bili, u prvom redu misliti na zajedničku austrijsku zastavu, pak tek onda na svoje specijalno narodnosno pravo. Trebati će mlaglim narastajima govoriti i o žalosnim pojavama izdajice i pribjeglica, te ih upozoriti, da su izdajice austrijske domovine i austrijske države ne samo oni, koji neprijateljima davaju znakove, ili oni, koji neprijatelju uručuju važne papire, već i oni, koji u političkom životu, sa egoističnim namjera, rade, govore i prečerano pišu jedino sa stanovišta svojeg specijalnog narodnosnog prava.

Prava Austrije još nema. To je još nevidljivo, duboko u zemlji zakopano blago, koje tek treba iskapat. Stoga će trebati da se zreljim učenicima reče: „Radite iz svih sila, da iskopate ovo sakriveno blago. U svakome školskom drugu, koji pripada kojoj drugoj narodnosti, gledajte jednog glasnika ove nove Austrije. Otvijte oko njega slavnu crno-žutu austrijsku zastavu, i time ćete pokazati najbolje vaš patriotizam. Držite dobro u

Bojevi njemačkih četa.

BERLIN, 23. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 23. marta. Zapadno bojište.

Francuski napadaji kod Carency-a, na sjever Beau-Sejour-a, kod Combres-a, Apremont-a i Flirey-a te na sjevero-istok Badonviller-a bili su odbijeni, ovaj posljednji sa teškim gubicima po neprijatelja. U Champagne naše su čete preduzele više uspješnih lagovanja minama. Neprijateljski avijatičari iznova bacili su Ostende nekoliko bomba, koje nijesu nanijele šteta vojnicima; nasuprot više je Belgijanaca ubijeno i ranjeno. Jedan francuski avijatičar bio je oboren na sjevero-zapad Verdun-a. Aeroplan vojen od dva francuska podoficira bio je kod Freiburga prinudjen da se spusti na zemlju; posada bila je zarobljena.

Istočno bojište.

Naše čete, goneći Ruse protjerane iz Memela, zauzeše ruski grad Krottingen*) i oslobodiše 3000 njemačkih stanovnika, koje Rusi bijahu odveli. Ruski napadaji na obe strane Orcyca bili su suzbijeni.

*) Grad u guberniji Vilne; 1330 duša.

Vrhovna uprava vojske.

Odgogjenje talijanske Komore.

RIM, 23. Na zaključku sjednice Komore Ministar predsjednik Salandra predložio je, da se Kuća odgođi do 12 maja.

Turati izrazio je želju, da rok odgode bude zbog međunarodnog položaja kraći.

Ministar predsjednik Salandra odgovorio je: U pogledu politike inostranih poslova Vlada je više puta dobila od Komore dokaz povjerenja. To je znak da se Vladi prepušta najveća sloboda rada. Između Vlade i Parlamenta postoji zajednica osjećaja, kojima je smjer očuvanje interesa na koje imamo pravo i opravdanih težnja zemlje. (Živo pristajanje).

Prijedlog Ministra predsjednika Sandre bio je primljen.

Engleska lagja potopljena.

LONDON, 23. Torpedača prevezla je u Hull posadu parnoga broda „Risvaal Abbey“, koja se sastoji od 30 ljudi. Parni je brod potonuo u petak blizu Bringtona. Nije poznat uzrok, zbog koga je potonuo.

Držanje Bugarske.

SOFIJA, 23. Kao što listovi donose, Ministar predsjednik izjavio je na privatnome sastanku većine Sobraja, da Bugarska mora ustrajati u svome držanju i isčekivanju sve do časa, kada bi interesi zemlje iziskivali novu politiku.

RAT.

Neuspjeh savezne flote u Dardanelima.

Za neuspjeh akcije na Dardanelima, koja je bila velikim političkim i vojnim gestama navještena i preduzeta uloživši sve moguće snage, sada nam sami saveznici pružaju nepobitan dokazni materijal. Službeni izvještaji iz Pariza i Londona potvrđuju nam propast jedne francuske i dviju engleskih bojnih lagja. Turski izvještaj ispravljen je jedino u tome, što nije „Africa“ potonula nego engleski linijski brod „Ocean“. Ali to ne dira u samu stvar: lagja „Ocean“ bila je nešto starija od „Africa“, i njen razmjesta bio je nešto manji („Ocean“ 13.150 tona, „Africa“ 16.600 tona; prva porinuta 1898, druga 1905); ali obe dvije raspoložu jednako teškom artiljerijom, sa svoja četiri topa po 30,5 centimetara, pri čemu „Africa“ još raspoložu srednjom artiljerijom, naime sa 4 topa po 23,4 centimetara. Na isti način ne mijenja se opća slika niti ispravkom jednog neutralnog izvještaja, da engleska oklopna krstarica „Amethyst“ nije potonula nego da leži teško oštećena kod Teneda. Kako bilo, ona je nesposobna za boj, a mnogo će proteći vremena, dok uzmože ponovo sudjelovati u akciji.

pameti, da Austrija nije samo ondje, gdje teče plavi Dunav, već da je svagdje, gdje stanuje Nijemac, Čeh, Poljak, Slovenac, Hrvat ili Magjar. I gdje vam ovi dolaze u susret u duhu viteštva, u duhu mira, ljubavi i dobre volje, tu je Austrija, tu je srce Monarhije. Pohabite se, da austrijska državna misao pojedini i nadvlada sva narodna trenja i zadjevica, i time čete i vašem narodu utiro širok udoban put k slobodi“.

Nego, jednostupnost i bratimstvo svih raznih narodnosti u Monarhiji donijelo je i bratimljenje svih društvenih slojeva. I s ovog bi se stanovišta moglo zreljim učenicima reći: „Kako su vaši roditelji, bez obzira na svoj društveni položaj, u šančevima sklopili prijateljstvo na život i smrt sa prostim radnicima, sa prostim narodom, tako treba da i vi, kojima je Providnost u društvu označila privilegovan položaj, kasnije u javnom životu ljubite i častite radničku djecu. Ali ne samo radničke slojeve, radničku djecu morate ljubiti, već i cijeli narod morate ljubiti i častiti, jer je i on, a možda više nego iko drugi, dao svoju krv za domovinu. Ko pak ne ljubi cijeli narod, taj ne ljubi svoje domovine. I kako su se u šančevima pripadnici najraznovrsnijih društvenih slojeva međusobno upoznali, tako treba da i vi pogijete u svijet i da se upoznate sa svim društvenim klasama, jer ko ne pozna nego samo jednu klasu, sličan je onomu, koji je za svoju naobrazbu pročitao samo jednu knjigu“.

Kad ovaj ovako krvavi rat dovrši, svi će narodi osjetiti potrebu mira; svi će uvidjeti, da mržnja i zavist ne mogu uroditi nego nesretnim posljedicama toliko za pojedince koliko za čitavu državu. I stoga će svi narodi nastojati, da se izmiru, da u ljubavi i u slozi doguju do onog blaženstva, o kojem je Otkupitelj govorio. Moći će se po tom mlagim narastajima preporučiti, da u svakoj prilici siju plodno sjeme ljubavi, koje će prije ili poslije donijeti obilni plod, koje će učiniti, da sa ovog svijeta nestane mržnje i zavisti, što je toliko žrtava progutalo.

Ovo su u bitnosti glavne misli važnog onog predavanja. Drugo ne možemo već da iz svega srca zaželimo, da svi nastavnici prama ovom plemenitom načelu glasovitog predavača nastoje da u srcima svojih učenika pobude takove misli, takove osjećaje, po kojima će blagoslivljati u kasnijem životu ovaj tako krvavi rat, koji će našoj domovini donijeti pobjedu, slavu i mir.

Prof. W. baron Ljubibratić

Ispadak bombardovanja Dardanela, koje je potrajalo četiri nedjelje, ostaje dakle, takozvano sa engleske i francuske strane priznanje, taj, da su saveznici izgubili tri bojne lagje. K tome dolaze, po turskim izvještajima, — koji su, kako je dokazano, uvijek pouzdani — jedan razbijač i parni brod za lovljenje mina, što su savezničke eskadre ovo zadnjih dana izgubile; da ne spomenemo pak i teških kvaru, radi kojih je čitav niz neprijateljskih lagja učinjen za više ili manje vremena nesposobnim za boj.

Jer je u zadnji čas engleski nad-dreadnought „Queen Elizabeth“, koji je sa svojih 29.000 tona i 8 topova po 38 centimetara najjača lagja engleske flote i kojim se englesko admiralsvo ponosi, bio pet puta teško pogogjen, dok velika engleska bojna krstarica „Inflexible“ bila je četiri puta teško pogogjena a francuska oklopna „Gaulois“, po pariškoj službenoj vijesti, postala nesposobnom za boj. Po turskoj vijesti ona je potonula blizu Teneda; a to nam je juče donekle potvrđeno iz Pariza, odakle javljaju da je opet pridignuta i otpremljena u dok. U engleskim i francuskim izvještajima tješe se, u ovoj teškoj neudaci, tim, da su već na putu zamjene za izgubljene bojne lagje. Francuska je dozvala iz Sirije oklopljenu obalnu lagju „Henri IV.“; ona će svojim razmjestajem od 8.950 tona i 2 topa po 27 centimetara zamijeniti lagju „Bouvet“ sa 12.000 tona i 2 topa po 30 centimetara. Engleska poslala je linijske lagje „Queen“, sestru i potpunu zamjenu potonule „Irresistible“, i „Implacable“ istog tipa. Ovako dakle posljedica gubitaka nadmašila je pravu Dardanelsku eskadru; e da se uzdrži broj lagja, treba dozivati novih snaga sa drugih ratišta. Naprema tome turski su gubici sasvim neznatni. Samo četiri turska topa, među njima jedan jedini moderni top, bili su oštećeni, dok su sve ostale baterije ostale sasvim zdrave. Na turskoj strani krkave su žrtve bile: 21 mrtav, 51 ranjen.

Englesko-francuska flota, kojoj se u ostalome kao predstavnička odaslanica pridružila mala ruska krstarica „Askold“, sa teškim je gubicima započela već početak svojih operacija protiv Dardanela. Ti su gubici predočili napadačima tijem rjavije izgled, što su upravo u ovoj prvoj fazi teškoće ponajmanje u razmjeru sa zaprekama, koje bi se još imale da savladaju, čak i kada bi se prva faza vrlo povoljno otrsila. Poslovica, da je svaki početak težak, ovdje se ne može primijeniti. Pri ovome početnome dijelu akcije napadači su imali na prvome mjestu korist neograničene slobode u kretanju. Oni su mogli neprestano, neometenim mijenjanjem svojih položaja za gađanje otežati branioce uperivajući i gađanje, mogli su da u prostoru razvijaju svoju nadmoćnost i pri tome da usrede svoju vatru na oba izložena čuvara dardanelskoga ulaza, na položaje Sedil-Bahra i Kumkale, dok su ovi morali pucati u razročnim pravcima i tijem su se izlagali opasnostima da rasiju svoju vatru. Uz to su Turci, pravilno saznavajući mogućnosti obrane koje tu postoje, prvi odsjek Dardanela razmjerno manje snabdjevi položajima i baterijama. Da budu saveznici bez gubitaka svršili ovaj prvi odsjek, tjem ne bi bili stekli čak ni slabe podloge za prošle godine napadaja; jer bi tada bila nastala nužda da se savladaju jaki položaji na pruzi koja se proteže od Rta Kephesa do Nagare. Taj uski tjesnac, gdje je morski prolaz na dužinu oko 12 kilometara često širok samo 1 1/2 do 2 1/2 kilometra, upravo sav posijan jakim utvrgjenjima. Uz to se ta pruga proteže u dva protivna zavoja, tako da se obalne baterije uzajamno podupiru pobočnom vatrom. Napadač, koji mora da igje u prvi odsjek Dardanela, eda uzmože savladati utvrdje što zatvaraju ulaz, tu je sputan u razmjerno ograničen prostor, ne može da razvije u prostoru ni u topničkome smislu svoje bojne snage i neprestano je u opasnosti, da sa bliskih obala bude iznenada napadnut od pokretnoga teškoga topništva.

Tome još pridolazi, što je na uskome prostoru tijem uspješnije ugroženo minama; pa i kada bi mu pošlo za rukom da ukloni usidrene mine, ostaju plovnice mine, koje Turci uslijed prilice jake struje koja vlada u dardanelskome tjesnacu mogu neprestano spuštati niz struju protiv napadača iz Mramorskoga Mora u Egejsko More. Prema tome bi jedini izlaz bio, da se utvrgjenja na dardanelskome zatvoru uzmu sa kopna. Za to se pak hoće znatna snaga kopnenih četa, koja bi imala da bude toliko jaka, da uzmože izbaciti tursku kopnenu vojsku. No saveznici ne raspoložu takom bojnom snagom, i bez obzira na to što bi i tada preduzeće bilo zbog tehničkih razloga a još više poradi vrste turske vojske vrlo opasno.

Megutijem je napadaj saveznika doveo do teška neuspjeha već u prvoj početnoj fazi, kada bi se imale da savladaju relativno najmanje zapreke. Već na ovome, razmjerno najslabijem odsjeku tursko vodstvo i turske čete razvili su takav otpor i pokazali taku sposobnost, hladnokrvnost i žilavost, da bi napadači pri prosljeđenju svojih pokušaja morali da očekuju katastrofno povećanje svoga neuspjeha.

Francuski sud o austrijsko-ugarskim podmornicama.

„Politische Korrespondenz“ javlja: Poznati inžinir graditelj brodova Laubeuf napisao je članak u pariškom „Journal“ o ulozi podmornica u sadanje-mu ratu, pa je, dostojno ocijenivši vanrednu djelatnost njemačkih „U“ brodova, primijetio o austrijsko-ugarskim podmornicama ovo: „To se isto može reći i za Jadransko More. Naša je eskadra prisiljena, da iz velike daljine blokuje austrijske luke. Koncem avgusta malo da jedna podmornica nije pogodila torpedom „Jules Ferry“; na 16 oktobra napale su dvije podmornice kod Kotora na „Waldeck-Rousseau“, koja ratna lagja ima da zahvali samo svojoj velikoj brzini, što je izbjegla, da ne bude pogogjena torpedom. Napokon je jedna austrijsko-ugarska podmornica na 21 decembra 1914, na jugu Jadranskoga Mora, dakle posve daleko od blokovanih luka, navalila na admiral-ski brod „Jean Bart“. Jedan je torpedo prošao zadnjim dijelom, a drugi sprijeda. Ispatkom toga sukoba između jednog od naših najboljih ratnih brodova od 23.000 tona sa podmornicom od 800 tona možemo se smatrati sretnima. Da je torpedo, koji je pogodio prednju stranu, pogodio samo 25 do 30 mil., nazad, bio bi naš brod već na dnu mora. Ispadak radnosti austrijsko-ugarskih podmornica na Jadranskom Moru je taj, da se naša eskadra nalazi u tolikoj udaljenosti od neprijateljskih luka, da austrijsko-ugarski brodovi mogu po volji ostaviti Polu i Kotor i da su na 2 marča o. g. bombardovali Bar, probušili yacht crnogorskog kralja Nikole i zapalili jedno skladište sa živežnim namirnicama“.

Ruski izvještaji o ratnom položaju.

„Fremdenblatt“ veli, da ruski službeni izvještaji govore o vanredno žestokim borbama između Visle i Njemena i da izvješćuju, da su Nijemci pokušali u

području Suvalkija prijeći u ofenzivu. Uz lijevu obalu Visle da nije došlo ni do kakve promjene, dok se u okolini Praszynsa razvila trajna topovska borba. Tom je borbom njemačka ofenziva zadržana.

„Ruski Invalid“ javlja, da je neprijatelj u smjeru prema Grodnu i Galiczu jako kritično izvanjska ruska krila.

„Riječ“ javlja, da Nijemci ponovno u području Borzimova živo djeluju. Nije moguće, veli „Riječ“, da Nijemci ponovno kušaju, kako bi i opet jače prisilnuli rusko središte. Nijemci se služe svojom vanrednom željezničkom savezom, kojim mogu dobiti neprestano nove bojne sile, dok s druge strane opet idu za tijem, da unište najkraće ruske prometne pruge između Kovnog i područja Bzure i Rawke. Megutijem su ova njemačka nastojanja osujećena, a varšavska željeznička pruga ostala je netaknuta. Boj oko Praszynsa dobiva sve veće razmjere.

„Ruskoje Slovo“ prikazuje intenzivne radnje Nijemaca oko utvrda u Czenstohovi, gdje se cementne tvornice rade sa osobitom žurbom, da uzmožu namaknuti nužni materijal.

U petrogradskim se izvještajima veli, da njemačka ofenziva traje samo po danu, i to u gustim masama.

Dopisnik „Novoje Vremja“ piše, da mu je jedan ruski general u Karpatima izjavio, da se Poljaci, Česi, Rusini i Slovenci u austrijsko-ugarskoj vojsci vanredno dobro tuku i da se predavaju tek kad nema drugoga izlaska.

Vrlo je čudnovata vijest, koja se je pronijela Petrogradom, da su se pred gradom vidjeli neprijateljski aeroplani. No ovi se glasovi opovrgavaju sa službene ruske strane.

Ustanak u Sudanu.

„Vossische Zeitung“ piše ovako o ustanku u Sudanu:

„Što je upoće došlo do ustanka, zasluga je čovjeka, o kome se do sada gotovo nije ni znalo, no koga danas kao nova Mahdijaha pozdravlja i staro i mlado. Taj čudni agitator Turaka zove se Mabur el Asl. Niko ne zna, odakle dolazi; zna se samo da je udario svoje tabor na jezeru No u Bahr el Džebel, a odatle da je raširio ustanak po svojoj zemlji. On je naprije poslao sa svojim četama niz Nil prema Fasodi. Ovdje je sasvijem porazio englesko-egipatske čete, a sve je zarobljenike dao nemilosrdno poubijati. I Fasoda je opljačkana i spaljena. Pala je 13 decembra. Ovdje je taj novi Mahdi razdjelio svoje sile u dva dijela. Oko 10.000 vojaka ostavio je u Fasodi pod zapovjedništvom krvožednoga nagarskoga šejika, koji je s njima imao poći uz Nil. Na putu je imao neprestano kupiti nove vojake i poubijati sve Engleze tamo do Ugande. Novi Mahdi pošao je naprotiv sa 30.000 ljudi niz vodu, razorio kod El Obeida željeznicu koja vodi u Khartum, a na samu novu godinu zbacio s tračnica engleski oklopljeni vlak. Oko vlaka naslagase divlji vojni neizmjerne sile drva i goriva, polise sve petrolem i zapališe. Što je bilo ljudi u oklopljenom vlaku, sve je zaglavilo. Poslije toga strašnoga čina ustaše krenuše put El Obeida. Slaba engleska posada se predade, a da nije nijedna puška pukla, jer se bojala derviske osvete. No i to joj je slabo pomoglo, jer 500 dervedžija prijeđe na stranu ustasa, a 500 sudaskih Rileša bi bez milosrđa poubijano. Na 7 januara stajalo je 20.000 dervisa pred Sennarom. Ono 200 redarstvenih vojnika, što su tu bili, otišlo je bilo u Khartum, a što je bilo građanskoga pučanstva, sve je pobjeglo. Sennar je još dobro prošao. U jutro 11 januara bio je Khartum opkoljen od jake vojske, oko 70.000 ljudi. I u Omdurman dogoše divlji konjanici novoga Mahdija. Tada prilike postadoše kritičnima. Odlukom arapskoga šejika postigli su stranci, da smijuu ostaviti zemlju; samo nekog Francuza privezase tri arapska kopljanika na konja i odvedoše sa sobom“.

Ovaj članak završuje riječima: „Sudbina mi je Khartuma našalost nepoznata, ali ce bit strašna, ako Englezima ne uspije za vremena poslati jaku vojsku u Sudan, da ga oslobodi, a o tome se mora dvojiti“.

Članke piše neki Franjo Enke, koji tvrdi, da pozna tamošnje prilike i da se tek nedavno vratio iz Afrike.

Pojednosti o arbanaskoj provali u Srbiju.

Beč, 20. „Politische Korrespondenz“ javlja iz Sofije: Vjerodostojne osobe, koje su prekućer ovamo stigle iz Arbanije, suglasno pripovijedaju, da se je na osnovu mnogobrojnih neospornih dokaza uglavilo, da je posljednja provala Arbanasa na srpsko zemljište djeio same srpske Vlade. Ova se za tu svrhu posluzila braćom Mustafagom i Džafarom iz Strumne. Prvi je od svih srpskih agenata neprekidno putovao između Struge i arbanaske granice, a da ga srpske vlasti nijesu ni u čemu sprečavale. Neposredno prije provala Arbanasa došao je Mustafaga s mnogo novaca u arbanaski pogranični grad Pograde i tu se sastao s Emrulah-agom i njegovim bratom Džafarom. Tom se prigodom sastavila osnova za provalu. Dapače arbanasko pučanstvo, koje je uvidjelo, ko priprega provalu, odlučilo je poradi toga, usprkos svojoj mržnji protiv Srba, uskratilo svoje sudjelovanje pri provali. Isto tako nijesu bugarski bjegunci u Arbaniji htjeli da učestvuju u provali. Radi toga je uspjelo Emrulahu, da nagje samo šezdeset ljudi. S ovima je preduzeo lakrdijasku provalu u Srbiju, koja je imala da postuži srpskoj Vladi kao izlika za provalu u Arbaniju.

Bijeda u Srbiji i Crnoj Gori.

Norveška bolničarka Steen Hansen, koja je dva mjeseca provela u Srbiji i u Crnoj Gori, vratila se u Pariz, pa prikazuje stanje u tijem zemljama vrlo bi-jednini. Ona kaže, da je u Srbiji i u Crnoj Gori ljuta nevolja. Ranjenici ne mogu dobiti ni najnužnije njega, a ljekova upoće nema. Steen Hansen putuje u Ameriku, da pribavi novaca i ljekova za suzbijanje zaraznih bolesti.

Veliko usrgjenje japanskih četa u Mandžuriji.

„Neues Wiener Journal“ donio je iz Berlina ovaj telegram: „Berliner Tagblatt“ javlja iz Rotterdam: Velika sila japanskih četa ukrcala se u petak put Kine. Mnoge se čete sakupljaju i u Mandžuriji i oko Tsingtau-a.

RODOLJUBI! Štetite se oskudnih porodica vojnika, koji su pozvani pod oružje!

Prinosi se šajnu: Ratnom pripomoćnom uredu kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru.

DALMATINSKE VIJESTI

Lična vijest.

Presvijetli gospodin namjesništveni potpredsjednik prof. Thun povratio se iz Spljeta, gdje je bio u službene svrhe.

Određenja lučke vlasti o ukrcavanju na lagje.

Obznajuju nas, da je odredjenjem mjesnoga c. k. Lučkoga i pomorsko-zdravstvenoga Poglavarstva putnicima, koji iz jutra polaze, zabranjeno ukrcati se u večer na lagju, eda na njoj prenoće. Zabranjeno je ukrcati se u koje bilo vrijeme na lagju, kojom se hoće da krene; ukrcati se putnik može najranije sat vremena prije odlaska lagje. Osobama, koje ne kreću, zabranjeno je odlaziti na lagju zbog kakve bilo izlike ili razloga, izuzevši službveno osoblje agencija dotičnih parobrodskih društava i njihovih podložnika.

Novi liječnik.

Kotarsko poglavarstvo u Splitu pripoznalo je Dru Ivanu Buicu iz Staroga-grada pravo na slobodno vršenje liječništva.

Za rekonvalescente.

Primamo iz Splita sljedeći poziv: Već od nekoliko dana nalazi se u našem gradu c. k. odjeljenje za rekonvalescente c. k. 22. pukovnije. Ova znamenita institucija ima uzvišeni zadatak, da pruži oporavak i zasluženi mir vojnicima, koji se hrabro borise za Cesara i domovinu, podnošeći teške napore ovoga velikoga rata. Svim silama i sredstvima se radi, da se dogje do toga cilja. Nogo, kako su preveliki zahtjevi, da se to postigne, c. k. zapovjedništvo odjeljenja za rekonvalescente, poznavajući dobrotu srca i žarki patriotizam pučanstva, obraća se pouzdanom i ta nju, da bi i u ovoj prigodi iskazalo našim junacima svoju ljubav.

Darovi svake vrste (pa i rublje i sanitetski materijal) biti će primljeni sa zahvalnošću. Isti se mogu direktno poslati na kancelariju odjeljenja za rekonvalescente, ili predati pak općinskom uredu grada Splita.

Il comitato locale per la previdenza di guerra

rende noto, che la Domenica delle Palme e la Domenica di Pasqua, le signore del comitato stesso offriranno in vendita, presso le chiese rami di palma e cartoline pasquali, che l'ufficio di previdenza di Vienna ha fatti eseguire per gli scopi patriottici ed umanitari dell'istituzione.

Il prezzo di vendita è fissato con cor. 1, per ogni ramo di palma e con cent. 15, rispettivamente 20 per ogni cartolina.

Siamo certi che la cittadinanza vi parteciperà con patriottico slancio, e coglierà con entusiasmo anche questa occasione per dimostrare quei sentimenti che fu sempre lieta e superba di manifestare.

Čitulja.

Na 21 o. m. u 3 sata poslije podne umro je u Zadru u punome jeku muške snage u zagrljaju bi-jedne udovice i sedmero nevoljne nekake siročadi gimnazijski profesor Vicko Martinić.

Pokojnik se mu svijem žarom svoga srca posvetio svome profesorskome zvanju, neprestano usavršujući se u znanjima i umjenjima svoje struke. U životu je bio skroman, blag, umiljat. Pored svoje briga, koje mu je zadavalo staranje o porodici, koju mu Bog bijaše blagoslovio izobiljem djece i koju je on sa plamenitom nježnosti ljubio on se uvijek i do zadnjega izdajsa, i u časovima tjelesnih stradanja i duševnoga očaja, zanosio idealima, za koje bi bio i svoj život žrtvovao.

Njegov duh pjesničkih poleta uznosio se nad sitnicama svakidnjega života i težio je samo za onim, što je uzvišeno i plemenito. Njegovo plemenito srce nije poznavalo zlobe ni mržnje, nego je ljubav-lju obuhvaćalo sve bez razlike. Radi tjeih rijetkih vrliina una i srca bijaše stekao veliko poštovanje i ljubav kako u starijima i drugova tako i u mladeži, kojoj je bio ne prosto uzornim nastavnikom i vaspitaćem nego i ocem.

U utorku je pokojniku bio sjajan sprovod, na kome je učestvovala sva mladež gimnazija sa svojim nastavnicima, predstavnici svijui vlasti i mnogo građanstva.

Tužnoj porodici naše iskreno saučesće.

Funebri.

Domenica mattina ebbero luogo i funerali di Simeone Pekas-Marossy, ventidunenne, bersagliere militarizzato sino dal principio della guerra. Parteciparono all'esegui il corpo militarizzato dei Bersaglieri di Zara, i Vigili Volontari, la Banda Comunale, una compagnia militare di onore e rappresentanze di autorità e di sodalizi. La bara, coperta da bellissimo ghirlande, era portata ed attornata da Vigili Volontari. Il funerale del compianto giovane riesci, per la vivissima partecipazione, solenne e commovente.

Dar učiteljskoj i učeničkoj knjižnici.

Upravitelj c. k. preparandija, veleučeni gospodin Miho Zglav, darova prigodom svoga umirovljenja učiteljskoj i učeničkoj knjižnici hrvatske peterorazredne muške opće pučke škole u Zadru 90 prikladnih knjiga.

Darovatelju u ovijem putem tako je hvala sa željom: i drugi se u nj ugledali!

La Camera di Commercio e d'industria di Zara

terrà addì 29 marzo alle ore 6 pom. la sua La seduta ordinaria col seguente ordine del giorno:

1. Comunicazioni della Presidenza.
2. Elezione della Presidenza.
3. Nomina delle commissioni permanenti.
4. Rettifica dell'elenco dei revisori pro 1915 per le società in azioni.
5. Rettifica dell'elenco dei revisori pro 1915 per le società a garanzia limitata.
6. Approvazione del conto consuntivo della Camera pro 1914.
7. Parere sul progetto d'ordinanza per le liste di amministratori di accomodamento e di verificatori di gestione nella procedura concorsuale di accomodamento.
8. Eventuali.

U korist udovica i siročadi poginulih dalmatinskih vojnika.

Oficiri 4. bataljuna c. k. pješ. pukovnije Grof Lacy br. 22 izručise visokorogenoj gospogji Terezi

VIJESTI

stveni potpredsjednik...

o ukrcavanju

regijem mjesnoga... ukrcavanje...

lito pripoznalo je... pravo na slobodno...

nte.

se u našem gradu... c. i. k. 22. pu... imo uzvišeni za...

sanitetski mašine... isti se mogu... eljenja za rekon... kom uredu grada

previdenza

Palme e la Do... omitato stesso of... rami di palma... e di previdenza... scopi patriottici

con cor. 1, per... , rispettivamente

za vi parteciperà... con entusiasmo... trare quei senti... a di manifestare.

odne umro je u... u zagrljaju bi... nejake siročadi

svoga srca po... neprestano usu... svoje struke. U... Pored sviju briga... rodici, koju mu... e i koju je on... se uvijek i do... snih stradanja i... za koje bi bio i

uznosio se nad... je samo za oni... egovo plemenito... nego je ljubav... tjih rjetkih... liko poštovanje i... ako i u mladeži... avnikom i vaspit...

ian sprovod, na... nazija sa svojim... isti i mnogo gra... aučeće.

o i funerali di... bersagliere mili... rra. Partecipar... o dei Bersaglieri... Comunale, una... appresentazhe di... a da bellissime... la Vigili Volon... ne riesci, per la... ommoveite.

kujznici.

leučeni gospodin... amirovljenja... ralske peterora... adru 90 prikla... ka je hvala sa

d'industria

la sua la sedu... l giorno:

rmanenti. Ori pro 1915 per

ori pro 1915 per

antivo della Ca...

za per le liste... e di verificatori... ale di accomo...

ginulih dal-

pukovnije Grof... gospojgi Terezi

Grofici Thun-Hohenstein kruna 1000 u korist udovica i siročadi poginulih dalmatinskih vojnika. Ova je svota predana ratnom pomoćnom uredu c. k. Namjesništva u Zadru, koji izrazuje vrlim darovateljima najsrdačniju zahvalu u ime oboljenog fonda i s opravdanim ponosom ističe taj plemeniti i požrtvorni dar na oltaru ljubavi za domovinu i njezine vrijedne junačke ratnike.

Obragljanje Gospina polja.

Pišu nam iz Dubrovnika, 18 o. m.

Kako su sve radnje ovih dana zapele, osobito one poljske radi pomanjkanja najboljih snaga, tako se je bilo bojati da će i polje č. o. Kapucina Gospe od Milosrgja, blizu Gorice u Dubrovniku, ostati neobragljeno i da će skoro za ovu godinu propasti. Jedini im kmet koji ostade kod kuće, jer prevalio godišta vojničke službe, ne bi bio u stanju da to polje sam obradi. Na naročitu želju m. časnih Otaca, Upravitelj Poglavarstva, gos. savj. d. r. Renkin, dogovorno sa gg. upraviteljima srednjih škola, te nakon što je saslušao i mišljenje učitelja poljodjelstva, zaključio je da će sva školska mladež V., VI. i VII. razreda započeti ovih dana oko uređenja tog lijepog polja. Tako će se odmah započeti sa najnužnijim radnjama oko sagjenja krumpira i svakovrsnog povrća, dok se je za rezanje loze postarao manastir sa svojim kmetom. Svakako će školska mladež okopati lozu i kašnje se starati za polivanje i sumporavanje. Zaista je pohvalno, da su se sami profesori prijavili upravljati ovim radnjama.

Comunicazioni della Camera di commercio e d'industria di Zara.

(Occasione di trasporti marittimi per l'America). — La Camera di commercio e d'industria di Zara partecipa che l'Ambasciata americana in Berlino richiama l'attenzione degli esportatori sull'occasione favorevole di poter approfittare di trasporti marittimi verso gli Stati Uniti dal momento che parecchi vapori americani per cotone imprendono viaggi diretti fra l'America e il continente europeo. Informazioni sulle partenze dei piroscafi, sui porti d'arrivo e partenza, i nomi degli agenti ecc. vengono date dietro richiesta dai consoli americani.

Sudjelovanje školske mladeži u korist Crvenoga Krsta.

Pišu nam iz Dubrovnika, 20 o. m.

I ova akcija, potaknuta od Ministarstva za bogostovje i nastavu, naišla je na opći odaziv kod svih pučkih škola u ovom kotaru, tako da već neke učionice traže više puta, da im se ponovno dostave chehovi za šiljanje sakupljenih doprinosa.

Disposizioni dell'autorità portuale.

Veniamo informati che per disposizione del locale i. r. Capitanato di porto e s. m. è proibito ai passeggeri che partono al mattino, di imbarcarsi alla sera a bordo per pernottarvi. È proibito di imbarcarsi in qualunque momento sul piroscafo col quale si vuole partire; l'imbarco può seguirsi al massimo un'ora prima della partenza del piroscafo. Alle persone che non partono è vietato di recarsi a bordo per qualsiasi titolo o ragione, eccezione fatta pel personale di servizio delle Agenzie della rispettiva società di navigazione a vapore e loro dipendenti.

Associazione di soccorso degli Impiegati dello Stato della Dalmazia in Zara.

Ci comunicano: L'Associazione di soccorso degli Impiegati dello Stato della Dalmazia in Zara tenne nel giorno 16 corrente l'annuale adunanza generale, diretta dal suo presidente, l'i. r. consigliere d'Appello in p. cavaliere Giuseppe Rossi-Sabatini. Dopo che il presidente ebbe fatta un'estesa relazione sullo sviluppo e sullo stato economico dell'associazione nell'anno 1914, ponendo in rilievo la sempre crescente deficienza di soci e lo scarso progresso di questo sodalizio, il quale mercede una più larga partecipazione potrebbe recare grandi vantaggi al ceto degli impiegati dello Stato, alle loro vedove ed orfani, esortò i presenti ad adoperarsi per un aumento dei soci a Zara ed in provincia e per una più estesa partecipazione di questi all'incremento del fondo intangibile a beneficio delle vedove ed orfani degli impiegati. Per associarsi basta rivolgersi con cartolina postale alla Direzione del sodalizio, la quale farà tenere ai rispettivi signori la relativa dichiarazione (che deve ritornarsi firmata), assieme allo statuto sociale e ad una corrispondente scorta di certificati di versamento della cassa di risparmio postale in Vienna, per facilitare il pagamento del canone. Il Presidente accennò ai vari cespiti di rendita del sodalizio, ricordando come le elargizioni per onorare la memoria di defunti, presentino in quest'anno una diminuzione, spiegabile con le offerte a questo scopo devolute alle molte istituzioni umanitarie qui esistenti, tra le quali in prima linea la „Croce Rossa“, che va per doveroso sentimento patriottico anteposta. Parlando degli esiti ricordò, che la società elargì un modesto importo, — proporzionato al fondo disponibile, — a pro della „Croce Rossa“, e raccomandò ai signori soci di tenere presente, che questo umanitario istituto, pieno di bisogni nell'epoca presente, attende ancora patriottico aiuto dal cuore di ogni cittadino. Ricordò, che la società fece celebrare una funzione religiosa per impetrare la vittoria al nostro valoroso e glorioso esercito, e pregare il Signore che protegga e conservi per lunghi anni ancora (gli astanti assorgono) la sacra persona del nostro augustissimo e venerando Sovrano Francesco Giuseppe I. Il Presidente accennò ancora, come ad onta all'esiguo numero dei soci (92 in tutta la provincia), si sia potuto nel 1914 accordare 440 corone di sussidi ai soci colpiti da infortuni, e siano rimaste con la fine del 1914 cor. 1477.67 nel rispettivo fondo; indi corone 630 dai redditi del fondo intangibile, agli orfani dei soci decessi. Rilevò come alla fine dell'anno di gestione 1914 questo fondo sia salito fino a corone 22,043.44. Con riflesso a tali risultati ed al beneficio scopo a cui mira la società, questa dovrebbe essere generosamente appoggiata dai tanti impiegati attivi dello Stato in Dalmazia. Rilevò che col tenne canone mensile di una corona, si viene incontro ai bisogni più urgenti di poveri impiegati colpiti dalla sventura, e che un sussidio non inferiore a corone 100, viene accordato alle vedove, alla morte del marito, membro dell'associazione.

Esposto indi dal cassiere sociale il bilancio per l'anno 1914, questo venne approvato a voti unanimi.

A membri della Direzione furono rieletti i signori cavaliere Giuseppe Rossi-Sabatini, Pietro Bramelli, Giu-

seppe Pelz ed eletto il sig. Giovanni Sasso. Nel comitato di sorveglianza furono rieletti i signori: Pietro Vitorrelli e Ljubimiro Mata; eletto Francesco Bacos; a sostituto il signor Simone Giadriovich. Nel giudizio arbitrale furono rieletti i signori: Eligio Smirich, i. r. vice-presidente luogotenenziale, Bogdan Bogdanović, i. r. consigliere sup. di finanza, Ermanno Sikorsky, i. r. direttore dell'uff. poste. A sostituti: Pietro Aprič, i. r. direttore superiore delle poste, Ferdinando Petelin, i. r. consigliere di luogotenenza, Vincenzo Montani, i. r. direttore degli uff. d'ord. del Tribunale d'Appello.

Istituto di Pubblica Beneficenza in Zara.

Nel mese di febbraio 1915 vennero erogate: 1. per sussidi ad orfani cor. 150. 2. per sussidi a vecchi ed impotenti cor. 250. 3. per sussidi a vedove cor. 365. 4. per sussidi a vergognosi cor. 265. 5. per sussidi straordinari cor. 65. 6. per sussidi dotati cor. 63. 7. al comitato contro il vagabondaggio cor. 24. 8. pel mantenimento dei poveri accolti nella casa di ricovero a S. Francesco cor. 1685. 9. pel mantenimento dei ricoverati nell'ospedale S. Matteo cor. 1584. Assieme cor. 4449.— Nel mese di febbraio si trovarono accolte: a) nella casa di ricovero persone 43. b) nell'ospedale S. Matteo persone 23. c) nell'ospedaletto alla colonna persone 4. d) nell'ospedaletto borgo-interno persone 6. Dalla Cucina Popolare vennero esitate: 6589 minestre, 2343 porzioni di carne, 3042 porzioni di contorno.

Marina

Una notificazione dell'i. r. Governo Marittimo.

Nel caso, che per motivi economici d'interesse pubblico fosse desiderabile di eseguire operazioni di carico o scarico da bastimenti in uno od altro dei porti morti, chiusi appar Notificazione dello scrivente d. d. 4 agosto 1914, Nr. 2229/Pres., al movimento commerciale (cioè quelli, dove non esiste un Ufficio portuale) si trova, di concerto colle i. r. Autorità di Finanza di II. istanza, di disporre pel tempo che resta in vigore la suddetta Notificazione quanto segue:

1. Il permesso di frequenza dei porti morti, viene dato secondo il criterio del Capitanato di porto nel di cui circondario marittimo si trova il porto morto, e sentito il parere dell'Autorità competente dell'i. r. Marina da guerra e precisamente, in generale, di volta in volta, per ogni singolo viaggio, od in via eccezionale per un dato tempo, e può venir revocato in qualunque momento. In casi speciali, particolarmente dove stabilimenti industriali giacciono in un porto morto, l'i. r. Capitanato di porto, sempre d'intesa colle competenti Autorità di Marina e di Finanza, in tal caso però anche col Comando locale della formazione di difesa costiera, può stabilire le modalità del permesso in maniera, che le stesse permettano la necessaria severa sorveglianza, senza inceppare l'attività dello stabilimento stesso. Al Capitanato di porto è proibito di motivare un'eventuale decisione negativa. Il permesso per la frequentazione del porto morto verrà estradato in iscritto dall'Autorità portuale al conduttore del naviglio e ciò soltanto nel caso, che dall'attegge restituito dall'Autorità di Finanza di I. istanza al Capitanato di porto emerge che dalla stessa venne rilasciata la licenza di finanza, come stabilito dal penultimo capoverso del punto 1. Del resto la concessione o l'eventuale rifiuto del permesso da parte della Autorità di Finanza d'intraprendere le operazioni secondo le disposizioni vigenti, non vengono con ciò toccate, bensì dovrà il Capitanato stesso nel caso, che dal suo punto di vista l'approdo nel rispettivo porto sia ammissibile intervenire d'ufficio presso l'Autorità competente di Finanza a favore della parte, in caso diverso invece rifiutare di propria iniziativa il permesso.

In seguito all'intervento dell'i. r. Capitanato di porto, l'Autorità distrettuale di Finanza esamina l'istanza dal punto di vista delle proprie attribuzioni. Nel caso che anche in tale riguardo non si opponga alcun ostacolo, l'Autorità di Finanza rilascia, colle restrizioni di tempo e di luogo, che emergono dall'istanza della parte e che vennero fissate dall'i. r. Capitanato di porto, la licenza di finanza, estradando la stessa nella via più breve alla parte e restituisce tosto, di volta in volta, l'atto al Capitanato di porto, indicando i dati, sotto ai quali venne rilasciata la licenza di finanza.

Nel caso che l'Autorità distrettuale di Finanza dovesse, in base all'Ordinanza ministeriale del 2 maggio 1880, b. l. i. Nr. 50, trovare che la domanda della parte non deve o non può venir accolta, essa respingerà la stessa, intimando alla parte nella via più breve il decreto di reiezione e restituendo del pari l'atto all'i. r. Capitanato di porto, partecipando allo stesso tale decisione.

2. Chi desidera approdare in un porto morto deve perciò dirigere un'istanza soggetta alla competenza di bollo, sia in iscritto, sia telegraficamente al Capitanato di porto del circondario marittimo, nel quale si trova il porto morto, allegando una marca da bollo di cor. 2, per la licenza relativa. L'istanza deve contenere tutte quelle indicazioni, le quali sono necessarie alla Direzione distrettuale di Finanza (all'Ispektorato di Finanza) per poter decidere riguardo alla licenza e precisamente: a) nome del natante e del padrone, b) il tempo, entro il quale lo stesso intende d'intraprendere l'operazione, c) la qualità dell'operazione stessa, d) il quantitativo approssimativo delle merci o degli oggetti da caricarsi o scaricarsi, e) la loro destinazione, inoltre f) la dichiarazione della parte, d'esser pronta a sostenere le spese d'una speciale sorveglianza, che eventualmente le dovesse venir imposta.

3. Prima di recarsi nel porto morto, pel quale venne rilasciata la licenza, il natante dovrà approdare senz'altro al competente prossimo porto aperto per corrispondere colla alle disposizioni portuali sanitarie, esibendo la licenza di finanza ed il permesso capitanale.

4. L'ormeggio di navigli al disarmo in porti morti verrà regolato con una speciale Notificazione d. d. 8 marzo 1915, Nr. Ris. 199 Pres.

5. Queste disposizioni entrano in vigore col giorno della loro pubblicazione.

6. Restano in vigore le disposizioni che regolano l'entrata e la sortita nei, rispettivamente dai porti in generale, le norme circa l'assegnamento delle rotte da percorrersi, quelle circa l'esposizione di fanali tanto in movimento quanto all'ancora od in ormeggio, e quelle sulla vidimazione delle fide sanitarie. È proibito nei porti morti tanto l'imbarco che lo sbarco di passeggeri oppure di qualsiasi persona appartenenti all'equipaggio.

7. Colui che, dopo entrate in vigore le presenti disposizioni approda senza poter esibire i documenti suddetti in un porto morto, (rada, ancoraggio nelle acque territoriali, dove non vi esiste un Ufficio portuale), eccezione fatta per il caso di forza maggiore verrà considerato e trattato dagli organi della polizia marittima e della guardia costiera militare quale sospetto. Nel caso, che la sua azione non cada sotto una maggiore sanzione di pena, la stessa verrà punita a sensi dell'Ordinanza ministeriale del 30 settembre 1857, B. L. I. N.º 118. Quale caso di forza maggiore possono venir considerate soltanto le condizioni meteorologiche, (tempo burrascoso o fosco, un'avarea del naviglio, oppure un caso d'infortunio successo ad una delle persone trovantesi a bordo), e non il sopraggiungere dell'oscurità, la mancanza di provviste o altre simili circostanze che possono venir previste ed evitate.

Trieste, 13 marzo 1915.

RAZLIČITE VIJESTI

Ekonomijske i zdravstvene prilike Grada Beča za ovoga rata.

Posebno izdanje službenog lista grada Beča donijelo je cio niz službenih podataka, koji dokazuju, da je glavni grad Monarhije još daleko od gladovanja, kako tvrde neprijateljske novine. Uslijed otežanog dovoza mesa osjeća se teškoća samo u nabavi svinjetine, dok je telešine i govedine dovoljno na tržištu. Mlijeka se donosi u grad koliko i lani. Ugljena je posve dovoljno. Bijeli je kruh zamijenjen tako zvanim ratnim kruhom, koga ima baš dosta.

Uslijed nestašice radnih sila porasle su nadnice, no nezaposlenih je ljudi sve manje. To je i razlog, što u javnim kuhinjama dobiva besplatno jelo samo 36.000 osoba, dok ih je prije dobivalo 45.650. Za bečke umjetnike, koji su zapali u bijedu, postaralo se gradsko poglavarstvo, otkupivši i naručivši mnoge radnje i raspisujući javne natječaje.

Osobito se povoljno osjeća preokret u stelaji. U samom mjesecu januaru štedni ulošci kod bečkih bankovnih zavoda porasli su za 50,223.000 kr. a kod štedionica za 14.649.0 kr. i ako se u tome mjesecu uplatilo 50% ratnog zajma.

Zdravstvene su prilike skoro sasvim normalne. Smrtnost je razmjerno malena, jer je u januaru umrlo 3057 osoba prema 3658 u istom mjesecu prijašnjih godina, te odbivši strance smrtnost iznosi samo 16.05%.

Za plaćanja u Švicarskoj i Njemačkoj.

Za plaćanja u Švicarskoj iz naše Monarhije preko poštanske štedionice odredjen je do dalje naredbe ovaj tečaj za preračunavanje: 100 franka = 117.75 kruna.

Za plaćanja u Njemačkoj iz naše Monarhije preko poštanske štedionice odredjen je do dalje naredbe ovaj tečaj za preračunavanje: 100 Maraka = 131.50 kruna.

PATRIOTTI, ricordatevi delle famiglie bisognose dei militi richiamati! — Le oblazioni sono da dirigersi a: **All'ufficio di soccorso di guerra presso l'i. r. Luogotenenza (Dipartimento I.) in Zara.**

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA.

I nostri combattimenti nella Polonia russa ed in Galizia. Fatti prigionieri 3993 Russi.

VIENNA, 23. Si comunica ufficialmente il 23 marzo:

Continuano i combattimenti nel settore dei Carpazi, dalla gola di Uszok fino al giogo di Konieczna. Negli ultimi due giorni vennero ribattuti nuovamente forti attacchi del nemico, e fatti prigionieri in questo incontro 3300 Russi. Nel combattimento impegnato intorno un'altura presso Wyszkow, riesci di cacciare il nemico dalle sue posizioni e di far prigionieri 8 ufficiali e 685 uomini. Sugli altri fronti nulla accadde di essenziale.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Hofer tenente maresciallo.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 23. Il Wolff Bureau comunica: Grande quartiere generale, 23 marzo. Teatro occidentale della guerra.

Gli attacchi francesi presso Cereancy, a nord di Beausejour, presso Combes, Apremont e Flirey, a nord-est di Badonviller, furono ribattuti; quest'ultimo con gravi perdite per il nemico. Nella Sciampagna le nostre truppe fecero con successo saltare parecchie mine. Aviatori nemici lanciarono nuovamente delle bombe su Ostenda; con ciò non fu recato alcun danno al militare; viceversa furono uccisi e feriti parecchi Belgi. Un aviatore francese, a nord-ovest di Verdun, venne abbattuto. Un velivolo, montato da due sottoufficiali francesi, venne costretto ad atterrare presso Freiburg. I viaggiatori furono fatti prigionieri. Teatro orientale della guerra.

Nell'inseguimento dei Russi, ricacciati da Memel, le nostre truppe presero Krottingen russa*) e libe-

rarono oltre 3000 tedeschi, che erano stati trascinati via dagli abitanti russi. Gli attacchi russi, da ambe le parti del Orzyc, vennero ribattuti.

*) Città del governatorato di Wilna, 1330 abitanti. La suprema direzione dell'esercito.

L'aggiornamento della Camera italiana.

ROMA, 23. Camera. Alla chiusura della seduta il Presidente dei Ministri Salandra propone che la Camera venga aggiornata al 12 maggio.

Turati desidera, con riguardo alla situazione internazionale, un aggiornamento a più breve scadenza.

Il presidente dei ministri Salandra risponde: Per ciò che concerne la politica estera, il Governo ricevette dalla Camera ripetute prove di fiducia; ciò significa che essa intende lasciare al Governo la massima libertà di azione. Fra il Governo e il Parlamento esiste una comunanza di sentimenti, che è indirizzata alla tutela dei legittimi interessi e delle giustificate aspirazioni del paese. (Vive approvazioni). La proposta Salandra viene accolta.

Nave inglese colata a picco.

LONDRA, 23. L'equipaggio del piroscafo „Risvaal Abbey“ costituito da 30 persone, venne trasportato da una torpediniera a Hull. La nave colò a picco venerdì in prossimità di Bridlington, per causa ignota.

L'atteggiamento della Bulgaria.

SOFIA, 23. A quanto recano i giornali, il Presidente dei Ministri, in una conferenza privata con la maggioranza parlamentare, dichiarò che la Bulgaria deve persistere nel suo atteggiamento di attesa, in fino al momento in cui gli interessi del paese esigeranno una nuova politica.

JAVNA ZAHVALA

Prijateljima, znanicima i svijem, te nas prigodom bolesti i smrti našeg nezaboravnog

Petra Berticoli

c. k. sudbenog podvornika u miru posjednika srebrenog krsta za zasluge

bud na koji način zadužiše svojim saučesćem, ovijem vječno harni zahvaljujemo.

Zadar, 22 ožujka 1915.

Obitelj Berticoli.

RODOLJUBI! Pomozite ranjenim i bolesnim vojnicima! Prinose u novcu, rublje, jestivo, duhan i ostalo šaljite: **Upravi Pokrajinskog pripomoćnog društva Crvenoga Krsta u Zadru.**

P. KASANDRIĆ odgovorni urednik
Tiskarnica Josipa Ferrari.

Meteorološka opazanja u Zadru. Osservazioni meteor. della Staz. di Zara.

Dan - Giorno	sahat - ora	Tlak zraka - Press. atmosfer.	Pravac i snaga vjetrova - Direz. e forza del vento	Temperatura	Obilad. 0-10	Nobil. 0-10	Oborina mm.	Precep. in mm.
19	7 p.p.-ant.	51.9	SE 4	10.1	10	10		
2	2 p.p.-pom.	49.6	SE 5	12.1	10	13.6		
9	9 p.p.-pom.	47.6	SE 3	13.0	10			

Temper. po Celsiusu 20 ožujka 7 sati u jutro 4.4
Temper. in centig. al 20 marzo alle 7 ore ant. 4.4

CRVENI KRST - CROCE ROSSA

Za Crveni Krst.

Sakupljeno od kot. oružn. stražmeštra Matije Ježa u Ercegnovom između potjenjenih postaja kotara i dodijeljenog pomoćnog osoblja: kr. 341.90.

Sakupljeno kod oružničkih postaja kotara šibenškog: kr. 450.—

Obitelj gosp. Dra Karla Vipauca u Zadru, da počasti uspomenu blagop. gosp. Eufrozine ud. Glisčić priložila kr. 10.

Učiteljice zavoda sv. Dimitrija u Zadru, da počaste uspomenu pok. gosp. Fil. ud. Detoni, kr. 20.—

Prilozi iz Ercegnovoga na počast uspomene gosp. Jakova Vilovića iz Korčule: po kr. 3: Ivanšević P., fratelli Ballarini; po kr. 2: Mamut Pero, Dančulović K., Prančić I., Vrzić P., Vilović V., Čarović F., Dadas M., Cipčić B., Foretić N., Mirošević J., Domjanovich M., Kandija P., Rosbovsky R., Peručić S., Colenda F., Bunardi N., Matulović A., Pečar M., Fabris P., Musić I., Tvrđić M., Sale A., Slavić V., pl. Ivanšević I., Alirević J.; po kr. 1: Gatti A., Filippi D., Gjengjivović P., Jonjić M., Kačić M., Farac J., Jurčić-Ruško J., Gavrančić M., Madirazza V.

Pro Croce Rossa.

Dal sig. prof. F. Rossi-Sabatini, in Zara, per onorare la memoria della def. sign. Fil. ved. Detoni, cor. 2.

Dal sig. Deutschmann Giuseppe, per onorare la memoria della def. sign. E. ved. Glisčić, cor. 2.

Prilozi za Crveni Krst.

(Slijedi Poljica, Imotski). Peko Mijo kr. 1 — Peko Ivan p. Cvitana 0.60 — Bilos Mara z. Jurina 1 — Bilos Mate Ivanov 1 — Bilos Jure p. Jozipa 1 — Bilos Ivan p. Jakise 1 — Bilos Ruza z. Matina 1 — Bilos Iko p. Jože 1 — Bilos Iko p. Petra 1 — Bilos Mate Antin 1 — Bilos Iva z. Stipanova 0.50 — Kojundžić Angja z. Slijokva 1 — Kojundžić Iko Šošov 1 — Kojundžić Šimun p. Luke 1 — Kojundžić Luka p. Josipa 0.80 — Kojundžić Mara z. Ivanova-Polka 1 — Kojundžić Marija z. Matinac-Grbavčusa 1 — Luetić Iva z. Antina 0.20 — Celić Ivan p. Mije 2 — Celić Jure p. Luke 0.60 — Runac Angja kći Derdeva 1 — Kljenak Jure p. Ante 0.50 — Gudelj Petar p. Ivana 2

— Gudelj Marica z. Petrova 2 — Lozo Jozo p. Ivana 1 — Lozo Ante p. Mate 2 — Lozo Ivan p. Mate 2 — Lozo Iva z. Mijina 0:40 — Velaga Marko Matin 2 — Velaga Joka p. Marjana 1:40 — Velaga Iva ud. p. Mate 1 — Velaga Luce z. Jakišina 1 — Velaga Matija z. Stipanova 1 — Čelić Matija Jurina 1 — Čelić Mara ud. p. Jose 0:20 — Čelić Matija z. Antina 0:20 — Čelić Mara z. Matina 0:40 — Čelić Iva z. Ivanova 0:40 — Čelić Mate Jozin 0:30 — Čelić Joka kći Grigina 0:40 — Čelić Manda ud. p. Petra 0:80 — Čelić Mate p. Mate 1 — Čelić Mara kći Matina 1 — Čelić Matija Ivanova 0:40 — Čelić Jozo p. Luke 0:40 — Čelić Iva Jakovljeva 0:50 — Čelić Matija z. Jurina-Rakusa 0:30 — Čelić Matija z. Jurina-Lozusa 1 — Ujević Anica z. Martinova 0:40 — Runac Maca ud. p. Mate 0:60 — Runac Anica z. Ivanova-Ujevuša 2 — Runac Ruža z. Lukina 1 — Runac Ana z. Ivanova 0:60 — Kljenak Matija p. Marjana 1 — Livajić Andrija p. Ante 1 — Livajić Matija ud. p. Jozice 1 — Livajić Mara z. Marjanova 1 — Livajić Mare Ilijina 1 — Livajić Matija z. Andrija 0:30 — Livajić Iva ud. p. Ivana 0:30 — Livajić Mare z. Nikolina 1 — Livajić Mijo p. Ivana 0:40 — Livajić Luca z. Antina 0:40 — Livajić Mara ud. p. Ivana 1 — Velaga Mate p. Ivana 1 — Zarković Ante p. Ilije 0:40 — Zarković Jozo ud. p. Mije 1 — Matković Jozica z. Marjanova 1 — Peko Anica z. Lukina 0:60 — Kojundžić Ivan p. Ivana-Izo 1 — Bilos Jure p. Ivana 1 — Bilos Ivan p. Jakova, Bikiša 1 — Ujević Mara Antina 1 — Ujević Mila Jukina 1 — Ujević Maša Antina 2 — Kojundžić Ana z. Antina 0:60 — Čerluka Antica 0:40 — Čelić Mate Jakovljević 1 — Kojundžić-Popić Jozo 0:80 — Livajić Luca z. Ivanova 1 — Zujčić Jozica z. Markova 0:40 — Lovrić Čopinusa 1 — Kojundžić

Ana Jakovljeva-Baraban 1 — Kojundžić Mara z. Lukina 0:30 — Livajić Jure p. Ivana 1 — Margeta Mate p. Ante 1 — Margeta Marko p. Ante 1 — Zujčić Matka Lukina 0:20 — Lozo Anica z. Nikolina 0:50 — Margeta Mara z. Jozipova 1 — Gjuka Ana z. Luke 1 — Gudelj Marjan p. Ivana 1 — Kojundžić Ana z. Jozipova 0:42 — Ujević Mare Jakovljeva 0:70 — Matković Ana z. Mate 0:40 — Bilos Matija p. Sjepana 2:20 — Lujević Mare z. Matina 1:14 — Kojundžić Jurka z. Lukina 2 — Margeta Iva z. Jurina 2 — Bilos Ana Jurina 2:20 — Zarković Ana z. Ivanova 3 — Velaga Anja Sjepanova 1:80 — Velaga Ana Ilijina 1:80 — Livajić Mila Matina 3:20 — Runac Matija ud. p. Ivana 1:40 — Bilos Ana p. Marjana 2 — Bilos Ana z. Ivanova 1:30 — Bilos Ana z. Matina 1:30 — Kojundžić Luca z. Marjanova 1:60 — Kojundžić Ana z. Antina 1:20 — Kojundžić Mara p. Ivana-Gičila 2 — Kojundžić Mara z. Petrova-Piljević 1:60 — Čelić Mara p. Andrije 1:60 — Čelić Ana Matina 1:60 — Lujević Tomica z. Markova 3:44 — Margeta Jakov Marjanov 1. Sakupljeno od mjesnog odbora u Grablju (na Hvaru) kr. 15452, doprinijese: Crkvinarstvo Zupne Crkve kr. 20 — Bratovština Presv. Sakramenta 10 — Seoska blagajna u Velom Grablju 20 — Ružmarinska Zadruga 10 — Petrić don Ante, zupnik 10 — Tudor Blačuš Nikola p. Marina 1:20 — Tudor Blačuš Juraj p. Ivana 1 — Tudor Blačuš Marin p. Ivana 2 — Jurić Ante p. Jakova 1 — Budrović Juraj p. Dinka 0:40 — Šeperica Ivan p. Jurja 1 — Maljković Anka z. Antuna 0:60 — Budrović Niko p. Luke 1 — Budrović Ivan p. Sjepana 1 — Šeperica Juraj Ivana 0:40 — Šeperica Antica ud. p. Jakova 0:40 — Petrić Vicko Luke 0:10 — Petrić Niko p. Kurja 2:10 — Zarančić Vicko p. Dujma 1 — Šeperica Kuzma p. Ivana

4 — Zarančić Vicko p. Kuzme 0:40 — Zarančić Marija z. Sava 1 — Zarančić Margarita z. Nikole 1 — Petrić Vicko p. Marina 0:40 — Petrić Ivan p. Antuna 1 — Petrić Nikola p. Antuna 2 — Petrić Juraj p. Ante 2 — Tudor Blačuš Dinko p. Vicka 0:20 — Tudor Blačuš Vicko p. Jurja 1 — Tudor Blačuš Vinka Vicka 0:20 — Tudor Blačuš Luceja Nikole 0:20 — Tudor Blačuš Mara ud. Andrije 2 — Tudor Blačuš Jozica p. Andrije 0:50 — Tudor Blačuš Ivka p. Andrije 0:50 — Tudor Blačuš Jakov p. Andrije 2 — Jurić Josip Marina 2 — Tudor Blačuš Ivan p. Dinka 1 — Zanimović Luka Malabanka 1 — Tudor Blačuš Kuzma p. Jurja 2 — Petrić Nikola p. Ivana 1 — Tudor Blačuš Dinko p. Marina 0:40 — Zanimović Ivan Malabanka 2 — Zanimović Iva p. Nikole 1 — Tudor Bartul p. Nikole 1 — Seoska blagajna u Malom Grablju 10 — Crkva sv. Teodora 5 — Tudor Juraj Ivana 1 — Tudor Jakov p. Jakova 2 — Tudor Mate p. Dujma 1 — Tudor Ivan p. Josipa 1:12 — Tudor Dinko p. Nikole 1 — Tudor Dinko Ivana 1 — Tudor Jakov Ivana 2 — Tudor Kuzma p. Ante 1 — Tudor Marin Sibetov 1:20 — Tudor Dinko p. Luke 1 — Tudor Bartul Ivanov 2 — Tudor Mate p. Dinka 1 — Tudor Ivan p. Dinka 1 — Tudor Ivan p. Nikole 2 — Tudor Nikola p. Ivana 1 — Tudor Ante p. Ivana 1 — Tudor Dinko Dinka 3 — Tudor Dujce p. Luke 1 — Tudor Kuzma p. Luke 1 — Tudor Marin p. Nikole 1 — Tudor Ivan p. Dinka 0:20. Maksimović Glišo, Koljane kr. 20. Maksimović Draginja, Koljane kr. 20. Srpska zemljoradn. zadruga, Koljane kr. 60. Sakupljeno između osoba c. k. poštanskog i brojavnog ureda u Zadru kroz mjesec novembar, decembar 1914 i januar 1915, kr. 33480, a dopri-

niješe: Sikorsky Herman, rava, ur. kr. 9 — Cettineo Rodolfo, contr. sup. 4 — Miro Frano, n. pregled. 6 — M. de Grafenstein, contr. sup. 2 — Dem Abele, contr. 2 — Hrišćević Mate, upravitelj 6 — Lubin Vicko, pregled. 9 — Reiter Josip, pregled. 5 — Spraitz Božo, pregled. 5 — Dalma Jozo, pregled. 2 — Kolar Otto, pregled. 3 — Dragher Ivan, viši oficijal 8 — Jelčić Ivan, viši oficijal 9 — Pokorny Alois, uffic. sup. 10:50 — de Benvenuti Antonio, uffic. sup. 2 — Boglich Camillo, uffic. sup. 2 — Tramontana Riccardo, uffic. sup. 1 — Koludrović Milivoj, oficijal 1 — Businello Virginije, oficijal 2:50 — Medin Giuseppe, ufficiale 6 — Bonačić Stjepo, oficijal 2 — Sasso Giovanni, ufficiale 9 — Zarich Luigi, ufficiale 9 — Krusch Luka, ufficiale 2 — Cortellazzo Vjeko, oficijal 2 — Jedlowsky Andrija, pomoćnik 3 — Berticoli Krsto, pomoćnik 3:50 — Schrötter Stanko, pomoćnik 1:50 — Fischer Rodolfo, assistente 1 — Quien Guido, vjezbenik 1:80 — de Rossignoli Simeone, praticante 1 — Čenić Josip, pristav 6 — Maras Josip, pristav 3 — Matievich Antonio 3 — Nalis Bruno, pristav 3 — Saso Giuseppe, aggiunto 1 — Steinbach Antonio, aggiunto 2 — Nardini Branimir, oficijant 3 — Nagler Anka, oficij. 1 — Gaus Carmela, oficij. 2 — Costiera Maria, oficij. 3 — Courir Evelina, oficij. 3 — Noncovich Evelina, oficij. 1 — Predolin Margherita, oficij. 2 — Radaš Marija, oficij. 2 — Vusio Bianca, oficij. 3 — Mayerle Evelina, oficij. 3 — Micoevich Cornelia, oficij. 3 — Perissich Elodia, oficij. 1 — Novaković Maria, oficij. 1 — Deutschmann Antonietta, oficij. 2 — Anić Ante, podčin. 6 — Aquila Eugenio, podčin. 2 — Baranović Ante, podčin. 3 — Benedetti Bartolo, sottoimp. 3 — (Sljedi Zadar).

(Sljedi.)

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Milioni

adoperano contro la **TOSSE** raucedine, catarro e ingorgamento, tosse convulsive le

Kaiser. Caramelle pettorali (con tre abeti)

6050 certificati di medici e privati attestano il buon successo

Bomboni oltremodo piacevoli e gustosi.

Pacchetti 20 e 40 cent. Scatole 60 cent. Vendesi presso: Giorgio e Spiridione Brčić Droghieri in Zara; P. Novak farmacista in Lesina; S. Boglich farm. in Knin; Norbert Čindro farm. in Trau; A. Karlovac farm. in Cittavecchia e G. de Borzatti farm. in Milna.

Ratni časovnik 1914!

Sa dvostrukim reljefom: Nj. Veličanstvo Cesar Franjo Josip I. i Vilim II. Mit vereinten Kräften ili Viribus unitis 1914, sa gvozdem ili sa službenim saveznim krstom c. i k. Ratnoga Ministarstva; od čelika ili nikla kr. 6, sa kožnim povezom na ruku kr. 6, vanredno plosnat kr. 8, sa radijskim brojevima kr. 10, sa džepnim budilnikom kr. 15, jeftin časovnik od nikla kr. 3, lanac na ratni časovnik kr. 1; ratni budilnik „Kanone“ kr. 5; ratni budilnik „Trommier“ kr. 6; 3 godine jamstva. Salje uz pouzede Prvo skladište ratnih časovnika

MAX BÖHNEL, Beč, IV. Margarethenstrasse 27/69. Izvorni tvornični cjenik besplatno. Novo! Sreben časovnik sa povezom na ruku i sa dvostrukim zaklopcem kr. 20.

FRATELLI MANDEL & NIPOTE

BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: *Lettere di pegno* 4% del *Credito fondiario dalmato* Obbligazioni provinciali dalmate 4%. *Lettere di pegno* 4% della *Banca Commerciale di Budapest*. — *Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest* 4%. — *Prestito ferroviario Bulgare* al 6 e 7%. — *Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina* 4 1/2% ecc

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: *Città di Vienna 1874* Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor 20. *Credito fondiario Austr.* 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. *Credito Mobiliare Aust 1858.* Vinc. princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. *Banca Ipotecaria Ungherese* 4%. Vinc. princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. *Lotti turchi 1870 da fehi 400.* Vinc. princ. fehi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. *Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane e Ungheresi.* Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e illi richieste dei propri clienti, senza alcuna sp.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabili.

ASSUME Assicurazioni nei rami: *Incendi, Vita, Accidenti, Furto con incasso*, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA

Ingegnere: PIETRO VERACI in FIRENZE.

Anonima con Sede in Firenze. — Capitale versato Lire 1.200.000.

Assortimento il più completo di **MACCHINE OLEARIE**

premiare con due gran prix, due diplomi di 1.º grado e sette medaglie d'oro.

Assume forniture a condizioni favorevolissime.

Rappresentante la Ditta: **FRATELLI MANDEL & NIPOTE — ZARA.**

TISKARNICA

G. FERRARI

(naslj. Petra Jankovića)

Callè Larga ZADAR Telefonbr 87

Tiskarnica je snabdjevena najnovijim materijalom kao i najmodernijim strojevima. Prima izraguje što prije i najvećom pažnjom kojumudrago tiskarnu radnju, pismenima latinskim, njemačkim, cirilicom, i grčkim. Izvršuje kromotipografične radnje, radnje su tri boje i t. d. osmrtnice, posjetnice, omote, račune, fakture, trgovinske police i t. d.

sve uz najniže cijene da se nema bojati konkurencije.

<p>Kupuje i prodaje Vrijednostne Papire, Devize i Valute.</p> <p>Obskrbljuje Inkasa i Isplate na sva tu i inozemska tržišta.</p>	<p>Dionička glavnica 80 milijuna</p> <p>Središnjica u PRAGU, utemeljena god. 1868</p> <p>Pričuvene zaklade 25 milijuna</p> <p>ŽIVNOSTENSKÁ BANKA PODRUŽNICA U TRSTU</p> <p>Brzobjavni naslov: „ŽIVNOSTENSKÁ“</p> <p>Ispostave: GRADO i OPATIJA.</p> <p>IZVRŠUJE SVE BANKOVNE POSLOVE.</p> <p>Telefon: Nro 2157 - 1078</p>	<p>SAFES DEPOSITS</p> <p>uz najpovoljnije uvjete</p> <p>Prima na čuvanje i upravu EFEKTE i DRUGE VRIEDNOTE</p>
--	--	--